

VIỆC LÀM

Một cách tổng quát, việc làm xảy ra khi một chủ nhân mướn một nhân viên làm những dịch vụ có lãnh tiền. "Chủ nhân" có thể bất cứ một đơn vị mướn việc làm nào như một người làm chủ, chung vốn kinh doanh, hùn hạp làm ăn, công ty hữu hạn, hay công ty. "Chủ nhân" cũng có thể là các hội đoàn, các liên hiệp công ty, các tổ chức từ thiện, các tổ chức bất vụ lợi, các cơ sở công, và các tổ chức khác. Một người được định là một "nhân viên" theo luật lệ thông thường hay theo luật định đặc biệt.

Ai là Chủ Nhân?

Một cách tổng quát một cơ sở thương mại trở thành một chủ nhân khi nào tổng số tiền lương trả cho một hay nhiều nhân viên lên trên \$100 trong một tam cá nguyệt. Tiền lương là tiền thù lao cho những dịch vụ đã thực hiện, bao gồm tiền mặt, tiền huê hồng, tiền chia lời thêm, hay cách trả không bằng tiền nhưng có giá trị bằng tiền mặt.

Khi một cơ sở thương mại trở thành một chủ nhân thì cơ sở đó phải hoàn tất mẫu đăng ký DE1 và nộp mẫu này cho cơ quan nhân dụng EDD trong vòng 15 ngày. Chủ nhân có trách nhiệm báo cáo tiền lương đã trả cho nhân viên và trả cho bảo hiểm thất nghiệp (UI), trả cho thuế huấn luyện việc làm (ETT) trên tiền lương, cũng như giữ lại và nộp bảo hiểm tàn tật tiểu bang* (SDI) thuế lợi tức cá nhân (PIT) trên tiền lương nhân viên đã lãnh.

Ai là Nhân Viên?

"Nhân viên" bao gồm bất cứ người nào trong số sau đây:

- Bất cứ viên chức nào của công ty.
- Bất cứ công nhân viên nào theo luật lệ thông thường.
- Bất cứ công nhân viên nào mà các dịch vụ cung cấp được luật định đặc biệt công nhận.

Một nhân viên có thể làm việc ít hơn là toàn thời gian, hay là làm việc không có tính cách vĩnh viễn. Luật pháp không có loại trừ ra ngoài việc làm những công việc thường xem là công nhân công nhật (day laborers), giúp việc bán thời gian (part time help), lao động bất thường (casual labor), giúp việc tạm thời (temporary help), hay lao động bên ngoài (outside labor).

Ai là Nhân Viên theo Luật Lệ Thông Thường?

Nhân viên theo luuật lệ thông thường là người được thuê mướn bởi một chủ nhân để thực hiện những dịch vụ, và người chủ có quyền thi hành việc kiểm soát các cách thức và phương tiện mà người nhân viên dùng để thực hiện các dịch vụ. Quyền kiểm soát, dù là có thực hiện hay không, là

yếu tố quan trọng nhất trong việc xác định mối liên hệ chủ nhân và nhân viên. Quyền tùy ý bãi nhiệm một nhân viên không cần có nguyên nhân là một bằng chứng rõ ràng của quyền điều khiển và kiểm soát. Những yếu tố khác để lưu ý tới là:

1. Người làm các dịch vụ có hay không có làm công việc buôn bán hay nghề nghiệp riêng.
2. Loại nghề nghiệp đây là đối với địa phương công việc thường được thực hiện dưới sự điều khiển của người chủ không có theo dõi thanh tra.
3. Kỹ năng phải có để thực hiện các dịch vụ và hoàn tất công việc với kết quả mong muốn.
4. Dù người chủ hay người cung ứng dịch vụ có cung cấp các phương tiện, dụng cụ và nơi chốn làm việc hay không.
5. Thời gian thực hiện công việc để định xem đây là công việc riêng rẽ hay là công việc thường xuyên.
6. Cách thức trả tiền, trả theo giờ, trả theo từng việc, hay trả theo công việc.
7. Dù việc làm có phải là một phần vụ của công việc thường xuyên của người chủ hay không.
8. Dù hai bên có tin là họ đã tạo ra mối liên hệ chủ nhân và nhân viên hay không.
9. Sự kiểm soát thật sự thực hiện của người chủ đối với các cách thức và phương tiện dùng để thực hiện các dịch vụ.
10. Dù người chủ có thật sự có làm thương mãi hay chỉ dùng những dịch vụ này cho những quyền lợi và tiện nghi cá nhân.

Một điều để lưu ý khác có liên hệ đến việc làm là nhân viên có hay không có lấy những quyết định làm cho mình được lời hay bị lỗ trong công việc. Sự đầu tư về thời gian của nhân viên không đủ để cho thấy sự nguy hiểm bị lỗ.

Những yếu tố được liệt kê theo số thứ tự ở trên là sự chứng nghiệm của quyền kiểm soát. Những yếu tố này được giải thích cặn kẽ hơn trong Khoản 4304-1 của Đề Mục 22, trong Bộ Luật Điều Hành của California (California Code of Regulations). Khi xét một người có phải là nhân viên hay không thì phải tùy ở sự quy tụ của nhiều yếu tố có ý nghĩa liên hệ công việc, hơn là chỉ một yếu tố kiểm soát.

* Gồm có lương của nhân viên khi ở nhà lo cho gia đình (PFL), kể từ ngày 1/1/2004.

Ai là Nhân Viên theo Luật Định Đặt Biệt?

Một công nhân viên không phải là nhân viên theo luật lệ thông thường có thể là một nhân viên theo luật định đặc biệt vì mục đích UI, SDI, và ETT trong những trường hợp đặc biệt bao gồm, nhưng không giới hạn, những trường hợp sau đây:

- Một nhân viên phải dùng xe hay một tài xế ăn huê hồng làm công việc phân phối thịt, rau cải, trái cây, bánh trái, thức ống (khác hơn là sữa), hoặc đồ giặt hay đồ hấp cho chủ nhân. Hợp đồng việc làm cho thấy phần trọng yếu của các dịch vụ được thực hiện bởi cá nhân người công nhân viên. Người công nhân viên không có đầu tư đáng kể vào những phương tiện thực hiện các dịch vụ, và các dịch vụ không có tính cách một việc làm ăn đơn độc.
- Một công nhân viên tại gia (home worker) làm các dịch vụ theo các chi tiết đặc hàng của chủ nhân trên những vật liệu và đồ đạc cung cấp bởi người đó và phải trả lại cho người đó hay người đại diện. Hợp đồng việc làm cho thấy phần trọng yếu của các dịch vụ được thực hiện bởi cá nhân người công nhân viên. Người công nhân viên không có đầu tư đáng kể vào những phương tiện thực hiện các dịch vụ, và các dịch vụ không có tính cách một việc làm ăn đơn độc.
- Nhân viên tiếp thị di chuyển hay nhân viên tiếp thị thành phố, khác hơn là nhân viên phải dùng xe hay tài xế ăn huê hồng, làm trên căn bản toàn thời gian trong công việc thay mặt cho người chủ (trừ những hoạt động buôn bán bên lề làm cho người khác) nhận đặc hàng sỉ và lẻ, thầu khoán, công việc khách sạn, nhà hàng, hoặc những cơ sở thương tự về các món hàng để bán lại hay những vật liệu dùng trong cơ sở thương mại. . Hợp đồng việc làm cho thấy phần trọng yếu của các dịch vụ được thực hiện bởi cá nhân người công nhân viên. Nhân viên tiếp thị di chuyển hay nhân viên tiếp thị thành phố không có đầu tư đáng kể vào những phương tiện thực hiện các dịch vụ nào khác hơn phương tiện di chuyển, và các dịch vụ không có tính cách một việc làm ăn đơn độc.
- Nhà vắn làm các dịch vụ trong một việc làm do người chủ mướn sáng tác đặc biệt theo sự đặc làm của chủ hoặc một công việc lãnh huê hồng. Hai bên thỏa thuận trên giấy tờ là công việc này là công việc làm mướn, và người thuê mướn là chủ của tất cả tác quyền trong công việc này.
- Công nhân viên xây cất làm những dịch vụ đòi hỏi giấy phép thầu xây cất là những nhân viên của một người đòi hỏi phải có giấy phép nếu không thì những công nhân viên thật sự có giấy phép. Nói cách khác, khi một

nha thầu xây cất thuê những thầu xây cất phụ hay những công nhân viên không có giấy phép thì người đó là chủ nhân của những người công nhân viên hay thầu xây cất phụ (xem Bản Tin: Kỹ Nghệ Xây Cất, DE 231G).

Ai Không phải là Nhân Viên?

Những nhà thầu độc lập không phải là nhân viên. Họ là những người nhún tay vào công việc thương mãi thật sự. Một cơ sở thương mãi thật sự thì có thể có lời hay có lỗ. Họ thường làm hợp đồng để thực hiện những công tác đặc biệt, và họ có quyền kiểm soát cách thức mà công việc được thực hiện. Họ có đầu tư quan trọng vào công cuộc làm ăn và thực hiện nhiều dịch vụ cho nhiều hơn một cơ sở thương mại. Nói chung, họ là những ai không phải là nhân viên theo luật lệ thông thường trừ phi họ là nhân viên theo luật định.

Có những Dịch Vụ Gì của Nhân Viên Mà Không Được luật pháp Bao Gồm?

Dịch vụ của một số nhân viên được luật pháp đặc biệt bỏ ra ngoài và lương bổng của họ không bị chi phối bởi UI, SDI, và ETT. Thí dụ của những dịch vụ đó bao gồm, nhưng không giới hạn, những dịch vụ sau đây:

- Thân nhân trong gia đình, giới hạn vào:
  - 1) Trẻ dưới 18 tuổi làm cho cha mẹ ruột hay cha mẹ nuôi;
  - 2) Người lớn làm cho con ruột hay con nuôi; hoặc
  - 3) Một người làm cho người phổi ngẫu của mình.
- Trường hợp loai trừ này có thể áp dụng trong trường hợp một người làm chủ hay hùn hợp mà trong đó người công nhân viên có những liên hệ trên đây với tất cả những người hùn. Tiền lương trả cho công nhân viên phải được khấu trừ thuế PIT.
- Sinh viên dưới 22 tuổi ghi danh học toàn thời gian trong một học đường và làm các dịch vụ để hưởng học vị trong chương trình kinh nghiệm làm việc. Tiền lương trả cho những công nhân viên này phải được khấu trừ thuế PIT.
- Nhân viên tiếp thị trực tiếp (xem Bản Tin: Nhân Viên Tiếp Thị, DE 231N).

Tin tức phụ thêm

Muốn biết thêm tin tức về việc làm, xin liên lạc với Sở Thuế Việc Làm gần nhất (liệt kê trong quyển Chỉ Dẫn Chủ Nhân California, DE 44, và trên mạn lưới Internet tại www.edd.ca.gov/taxrep/taxloc.htm#taxloc) hoặc gọi chúng tôi ở số điện thoại miễn phí 1-888-745-3886.

Người câm, điếc liên lạc với chúng tôi ở số 1-800-547-9565.

Chương Trình/Chủ Nhân Cơ Hội Đồng Đều. Có những dịch vụ phụ và sự giúp đỡ cho những người tàn phế.